

प्रमाणिकरण : २०७६।

प्रकाशन मिति : २०७६।

राजापुर नगरपालिका

होम स्टे संचालन, प्रवर्द्धन तथा नियमन सम्बन्धि कार्यविधि, २०७६

स्थानीय समुदायको संलग्नतामा स्वरोजगारका अवसर सिर्जना गर्न एवं पर्यटनको माध्यमबाट ग्रामीण पर्यापर्यटनको विकास, प्रवर्द्धन, व्यवस्थापन र नियमन गर्न बान्छनीय भएकोले, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४को दफा ११ (छ) १२ को व्यवस्था बमोजिम राजापुर नगरपालिकाले यो होम स्टे संचालन, प्रवर्द्धन तथा नियमन सम्बन्धि कार्यविधि, २०७५ बनाएको छ।

१. संक्षिप्त नाम प्रारम्भ: (१) यस कार्यविधिको नाम "होम स्टे संचालन, प्रवर्द्धन तथा नियमन सम्बन्धि कार्यविधि, २०७६" रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि राजापुर नगरपालिका क्षेत्र भित्र लागु हुनेछ।

(३) यो कार्यविधि राजापुर नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले स्वीकृत गरेको मितिदेखि लागु हुनेछ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

क) "होम स्टे" भन्नाले पर्यटकलाई आवास, खाना र अन्य सेवा प्रदान गर्ने उद्देश्यले, आफ्नै घर वा समुदायमा निजी वा सामुहिक रूपमा संचालन गरिएको घरबास सेवा सम्झनु पर्छ।

(ख) "सामुदायिक होम स्टे" भन्नाले ग्रामीण क्षेत्रमा कम्तीमा पाँच वटा अलग अलग स्वामित्व भएका घरधनीले सामुहिक रूपमा व्यवस्थापन गरी संचालन गरेको होम स्टेलाई सामुदायिक होम स्टे सम्झनु पर्छ।

(ग) "निजी होम स्टे" भन्नाले ग्रामीण क्षेत्रमा एकल रूपमा दर्ता गरी निजी स्तरमा संचालित होम स्टेलाई निजी होम स्टे सम्झनु पर्छ।

(घ) "नगरपालिका" भन्नाले राजापुर नगरपालिकालाई सम्झनु पर्दछ।

(ङ) "कार्यालय" भन्नाले नगर कार्यपालिकाको कार्यालयलाई सम्झनु पर्दछ।

(च) "होम स्टे व्यवस्थापन तथा संचालन समिति" भन्नाले दफा ९ बमोजिमको समिति सम्झनु पर्छ।

- (छ) "होम स्टे ईकाइ" भन्नाले होम स्टे संचालन गर्न व्यवस्थापन समिति अन्तर्गत रहेका प्रत्येक घर सम्झनु पर्छ ।
- (ज) "पर्यटक" भन्नाले स्वदेश तथा विदेशबाट होम स्टेमा उपलब्ध सेवा लिन आउने व्यक्तिहरुलाई सम्झनु पर्छ ।

३. उद्देश्य: होम स्टे संचालनका मुख्य उद्देश्य देहाय बमोजिम हुनेछन् -

- (क) ग्रामीण क्षेत्रमा पर्यटन प्रबर्धन गरी त्यसबाट प्राप्त प्रतिफल ग्रामीण समुदाय सम्म पुर्याउने,
- (ख) ग्रामिण क्षेत्रका जनतालाई पर्यटन व्यवसायमा सहभागी गराई जीवनस्तर सुधार गर्ने,
- (ग) होम स्टेको माध्यमबाट ग्रामीण तथा स्थानीयस्तरमा स्वरोजगारको अवसर सृजना गर्ने,
- (घ) ग्रामीण पर्यटनलाई सुलभ, सरल सहज वातावरणमा स्थानीय परिकार, रितीरिवाज, कला संस्कृति र रहनसहनको उत्कृष्ट सेवा प्रदान गर्ने ।

४. दर्ताका लागि निवेदन दिने: (१) होम स्टे संचालन गर्न चाहने व्यक्ति वा समुदायले देहाय बमोजिमका कागजात सहित अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा रु. ३०१- को रसिद काटी नगरपालिकामा निवेदन दिनु पर्नेछ,-

- (क) सामुदायिक होम स्टेको हकमा कम्तीमा पाँच जना घरधनीले आ-आफ्नो घरमा सामुहिक रुपमा होम स्टे संचालन गर्न सहमत भएको लिखित प्रतिवद्धता र वडा कार्यालयको सिफारिस तथा निजी होम स्टेका लागि सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस,
- (ख) जग्गा धनी प्रमाण पुर्जा वा पैतृक सम्पती यकिन हुने प्रमाण वा मञ्जुरीनामा वा भाडामा लिएको भए सो को सम्झौताको प्रतिलिपि,
- (ग) होम स्टे संचालकको नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको निवेदन प्राप्त भएपछि नगरपालिका प्रमुखले तोकेको प्रतिनिधिको संयोजकत्वमा सम्बन्धित वडाको वडाध्यक्ष, स्वास्थ्य, कृषि र वन वातावरण हेर्ने कर्मचारी समेतको पाँच सदस्यीय समितिले निरिक्षण गरी अनुसूची-२ बमोजिमको मापदण्ड पूरा भए नभएको बारे नगरपालिकाको कार्यालयमा १५ दिन भित्र प्रतिवेदन दिनु पर्नेछ । समितिले आफ्नो कामको सम्बन्धमा आवश्यकतानुसार विज्ञहरुको सहयोग लिन सक्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिमको निरिक्षणबाट तोकिएको मापदण्ड पूरा भएको प्रतिवेदन प्राप्त भएमा नगरपालिकाको कार्यालयले सात दिनभित्र सामुदायिकको हकमा प्रति घर रु. १५००१- एक हजार पाँच शयले हुन आउने रकम र निजिको हकमा रु. २०००१- दुई हजार रुपैया शुल्क लिई दर्ता गर्नेछ र अनुसूची-३ बमोजिमको ढाँचामा होम स्टे संचालन प्रमाणपत्र दिइनेछ ।

(४) मापदण्ड पूरा नगरेकाको हकमा आवश्यक सुधार गर्न समय दिई पुन स्थलगत निरिक्षणगरी उपदफा (३) बमोजिम दर्ता प्रमाणपत्र दिनु पर्नेछ ।

(५) उपदफा (३) बमोजिम होम स्टे दर्ता गर्दा र दफा १३ को उपदफा (१) बमोजिम होम स्टे नवीकरण गर्दा लाग्ने शुल्क नगरपालिको आम्दानी खातामा जम्मा गरिनेछ ।

५. होम स्टे दर्ताका लागि न्यूनतम मापदण्डहरु: (१) होम स्टे दर्ताका लागि देहाय बमोजिमका न्यूनतम मापदण्ड पूरा गर्नुपर्नेछ ।

- (क) पाहुनाको लागि हरेक घरमा दुई बेड भएको कम्तिमा एक र बढीमा चारकोठा मात्र राख्न पाईनेछ,
- (ख) सफा भान्सा शौचालय र स्नानगृहको अनिवार्य व्यवस्था भएको हुनुपर्नेछ ।
- (ग) घरायसी र वातावरणीय सरसफाईको राम्रो व्यवस्था हुनुपर्ने र फोहरमैला व्यवस्थापनका लागि कुहिने तथा नकुहिने फोहरको छुट्टाछुट्टै व्यवस्था भएको हुनु पर्ने,
- (घ) सेवा, सुविधा र गुणस्तरका आधारमा खानपानका वस्तुहरु र आवासको आधारमा औचित्यपूर्ण मूल्य सहितको मेनुको व्यवस्था भएको हुनुपर्ने,
- (ङ) संचारका न्यूनतम सुविधाहरु जस्तै टेलिफोन वा ईन्टरनेटको व्यवस्था भएको हुनुपर्ने,
- (च) घरको वरिपरि सिजन अनुसारका फलफुल र जैविक मल प्रयोग गरिएको करेशाबारि हुनुपर्ने,

(२) होम स्टे दर्ताको लागि आवश्यक अन्य मापदण्ड अनुसूची-२ बमोजिम हुनेछ ।

६. होम स्टे वर्गीकरण: यस कार्यविधिको अनुसूची मा उल्लेखित मापदण्ड पूरा गरी अलग अलग स्वामित्व भएका कम्तीमा पाँच वटा घरधनीले सामुहिक व्यवस्थापन गरी संचालन गरेको होम स्टेलाई सामुदायिक ग्रामीण होम स्टे र ग्रामीण क्षेत्रमा कुनै व्यक्तिले एकल रुपमा दर्ता गरी निजीस्तरमा संचालित होम स्टेलाई निजी होम स्टेको रुपमा वर्गीकरण गरिएको छ ।

७. होम स्टेका मुख्य पर्यटकीय क्रियाकलाप: (१) होम स्टे संचालकले मनोरञ्जनका लागि पाहुनाको चाहाना अनुसार स्थानीय क्षेत्रमा संचालन हुने सास्कृतिक कार्यक्रम र परम्परागत खेलमा सहभागी गराउने, उपलब्ध हुने क्षेत्रमा जंगल ट्रेक, इकोट्रेक, कृषि फर्म अवलोकन, अध्ययन तथा सिकाइ केन्द्र संग्रहालय, दृष्यावलोकन आदि जस्ता मुख्य पर्यटकीय क्रियाकलापको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफ (१) मा लेखिए देखि बाहेक होम स्टेले देहाय बमोजिमको कार्यक्रमको आयोजना गर्नु पर्नेछ ।

- (क) स्थानीय प्रचलन अनुसार फूलमालाका साथ पर्यटक स्वागत र बिदाईको ब्यवस्था गर्ने,
- (ख) पर्यटकहरूलाई सामुदायिक भवन वा खुला ठाउमा मौलिक परम्परा को संस्कृतिमा आधारित सांस्कृतिक कार्यक्रमहरूको प्रस्तुती, मेला, जात्रा जस्ता गतिविधीहरू आयोजना गरी सहभागी गराउने,
- (ग) सांस्कृतिक सम्पदा, संग्रहालय, घरेलु तथा हस्तकला सामग्री उत्पादन केन्द्र, रमणीय निकुञ्ज क्षेत्रको दृश्यावलोकन, सामुदायिक वन, वन्यजन्तु तथा चरा अवलोकन आदिको ब्यवस्था
- (घ) स्थानीय कृषि, घरेलु तथा हस्तकला प्रविधिमा सहभागी गराई पर्यटक तथा स्थानीय जातजातिको जीवनशैली, कला संस्कृति, भाषा, भेषभुषा आदि विषयमा अवलोकन, अनुभव तथा ज्ञानको आदान प्रदान गराउने,
- (ङ) होम स्टेमा बस्ने पर्यटकहरूलाई गाउँघरमा उत्पादित स्थानीय मौलिक तथा प्राङ्गारिक खाना खुवाई फरकपनको अनुभूती दिने,
- (च) पर्यटकलाई होम स्टेमा रहँदा उत्कृष्ट आतिथ्यता सहित र पारिवारिक वातावरणमा बसिरहेको अनुभव दिलाउने,
- (छ) स्थानीय उत्पादन र संस्कृति झल्कने मायाको चिनो र फुल माला सहित पर्यटकलाई बिदाई गर्ने,
- (ज) पर्यटक होम स्टेबाट बिदाइ भएपछि एकपटक उनीहरू गन्तब्यमा पुगे नपुगेको जानकारी लिने ।

८. होम स्टेले दर्ता पश्चात पुरा गर्नुपर्ने अन्य मापदण्डहरू: होम स्टे सञ्चालकले पुरा गर्नुपर्ने अन्य मापदण्डहरू देहाय बमोजिम हुनेछन्,-

- (क) सुरक्षा निकायसँग समन्वय गरी पर्यटक सुरक्षाको ब्यवस्था मिलाउनु पर्ने,
- (ख) पर्यटकको स्वास्थ्य स्थितिको पूर्व जानकारी लिई सोही बमोजिमको खानपानको ब्यवस्था गर्नु पर्ने,
- (ग) सामुदायिक होम स्टेको लागि कम्तिमा एक सामुदायिक भवन वा हलको ब्यवस्था हुनु पर्ने,
- (घ) हरेक वर्ष लेखा परीक्षण गराउने र पर्यटकको तथ्याङ्क ब्यवस्थित गरी राख्नु पर्ने,
- (ङ) प्रत्येक वर्ष पौष मसान्तसम्म आन्तरिक राजश्व विभाग अन्तर्गतका कार्यालयबाट कर चुक्ता गर्नु पर्ने,
- (च) हाल संचालित विभिन्न निकायमा दर्ता भएका होम स्टेहरू समेत यो कार्यविधि लागु भएको मितिले ३ महिना भित्र नगरपालिकामा दर्ता हुनुपर्नेछ । तर यसरी दर्ता गर्दा दर्ता शुल्क लिईने छैन ।
- (छ) होम स्टेमा आउने पर्यटकलाई सम्भव भएसम्म प्राकृतिक चिकित्सा सांस्कृतिक मनोरञ्जन, प्राकृतिक सम्पदाको दृष्यावलोकन गतिविधिहरू संचालन गरी बसाईका दिन लम्ब्याउन पहल गर्नु पर्ने ।

(ज) होम स्टे सम्म पर्यटक आवागमनका लागि सहज सडक र उपयुक्त पार्किङको समेत व्यवस्था गरेको हुनु पर्नेछ ।

९. होम स्टे व्यवस्थापन तथा संचालन समिति: (१) सामुदायिक होम स्टे सञ्चालन गर्नका लागि संचालकले साधारण सभा गरी मुख्य पदमा कम्तिमा १(एक) सहित ३३% प्रतिशत महिला सहभागितामा देहाय बमोजिमको होम स्टे व्यवस्थापन तथा सञ्चालन समिति गठन गर्नु पर्नेछ, -

(क) समुदायका सदस्यहरुबाट एक जना	- अध्यक्ष
(ख) समुदायका सदस्यहरुबाट एक जना	- सचिव
(ग) समुदायका सदस्यहरुबाट एक जना	- कोषाध्यक्ष
(घ) समुदायका सदस्यहरुबाट २ जना	- सदस्य

(२) होम स्टेमा सहभागी हुने घर संख्याको आधारमा समावेशी हुने गरी समुदायले थप २ जना सम्म सदस्यको चयन गर्न सक्नेछ ।

(३) होम स्टे व्यवस्थापन तथा संचालन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ, -

- (क) पर्यटकीय क्रियाकलापहरु र पर्यटक र संचालकहरुले पालना गर्नुपर्ने आचारसंहिता कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।
- (ख) आगन्तुक पाहुनाको स्वागत तथा आवासको व्यवस्था मिलाउने,
- (ग) पाहुनाको दर्ता तथा रेकर्डको व्यवस्था गर्ने,
- (घ) आय व्ययको श्रेस्ता व्यवस्थित र दुरुस्त राख्ने,
- (ङ) होम स्टे तथा होम स्टे क्षेत्रको सरसफाई तथा अन्य व्यवस्थापन पक्षको नियमित अनुगमन गर्ने,
- (च) स्थानीय पर्यटन प्याकेजहरुको निर्माण र प्रचार प्रसार गर्ने,
- (छ) स्थानीय प्रविधी, ज्ञान सिप वातावरण, परम्परा, शैली, भाषा, भेषभूषा, कला तथा संस्कृतिक संरक्षण गर्ने,
- (ज) सांस्कृतिक कार्यक्रमहरुको प्रदर्शन/व्यवस्थापन गर्ने,
- (झ) पाहुनाको स्वास्थ्योपचार र अन्य आकस्मिक सेवाको व्यवस्थापन र समन्वय गर्ने,
- (ञ) होम स्टे जाने पथचिन्ह (साइनेज) तथा लोकेसन म्याप तयार गरी आवश्यक स्थापना राख्ने,
- (ट) पर्यटक आवास गृहमा उपलब्ध हुने सेवा, सुविधाको गुणस्तरका आधारमा मेनु/मुल्य निर्धारणमा एकरूपता कायम गर्ने,
- (ठ) प्रत्येक आर्थिक बर्ष समाप्त भएको पैतीस दिन भित्र पाहुना संख्या, प्रमुख क्रियाकलाप आय तथा व्यय देखिने वार्षिक प्रतिवेदन राजापुर नगरपालिकाको कार्यालय, पर्यटन कार्यालय र प्रदेश मन्त्रालयमा पठाउनु पर्ने,
- (ड) राजापुर नगरपालिकाको होम स्टे समन्वय समिति र प्रदेशमा रहेको पर्यटन मन्त्रालयसंग नियमित सम्पर्क र समन्वय गर्ने,

- (ढ) अनुसूची-४ बमोजिमको सूचना पाहुनाले देखे स्थानमा राख्नु पर्ने,
- (ण) होम स्टे विकास, प्रबर्धन तथा व्यवस्थापनका लागि अध्ययन, अवलोकन भ्रमण जस्ता कार्य गर्ने,
- (त) होम स्टेको विकास, प्रबर्धन तथा व्यवस्थापनका लागि आवश्यक अन्य कार्यहरु गर्ने ।
- (थ) सामुदायिक होम स्टेमा सदस्य थप गर्नु पर्नेभएमा सोको अनुमतिका लागि आवश्यक कागजात सहित नगरपालिकामा अनुरोध गर्ने ।

१०. होम स्टे प्रवर्द्धन, नियमन तथा अनुगमन समिति: (१) नगरपालिकाले होम स्टेको माध्यमबाट पर्यटन विकास र प्रवर्द्धनमा टेवा पुर्याउनका लागि तपसिल बमोजिमको होम स्टे नियमन, प्रवर्द्धन तथा अनुगमन समिति गठन गरिनेछ ।

तपसिल

नगर उप-प्रमुख	- संयोजक
सम्बन्धित वडाका वडा अध्यक्ष	- सदस्य
होम स्टे संचालकहरु मध्ये (न.पा.बाट मनोनित) १ महिला सहित २ जना	- सदस्य
होटल व्यवसायि मध्येबाट मनोनित १ जना	- सदस्य
पर्यटन व्यवसायि मध्ये (न.पा.बाट मनोनित) १ जना	- सदस्य
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा निजले तोकेको कर्मचारी १ जना	-सदस्य सचिव

- (२) होम स्टे प्रवर्द्धन, नियमन तथा अनुगमन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ,
- (क) नगरपालिका क्षेत्रमा भएका होम स्टे व्यवस्थापन समिति र संचालकहरु वीच समन्वय र सहजीकरण गर्ने,
- (ख) पूर्वाधार विकास र क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- (ग) आकस्मिक स्वास्थ्य सम्बन्धी सहयोग र समन्वय गर्ने,
- (घ) सम्भाव्य पर्यटकीय सम्पदाहरुको विवरण तयार गर्ने,
- (ङ) पर्यटकको संचार तथा सुरक्षामा समस्या देखिएमा सहयोग गर्ने,
- (च) नगरपालिका क्षेत्रमा पर्यटन सूचना केन्द्रको स्थापना गर्ने र अभिलेख व्यवस्थित गर्ने,
- (छ) स्थानीय कृषि उत्पादन प्रयोग गर्ने तथा प्राङ्गारिक कृषि प्रवर्धन गर्न स्थानीय कृषि जैविक प्रविधिमा सहयोग पुर्याउने ।

११. पर्यटन पूर्वाधार विकास योजनामा सहयोग सम्बन्धी व्यवस्था: होम स्टेमा पर्यटन पूर्वाधार विकास तथा संरक्षण सम्बन्धी योजनामा नगरपालिकाले आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग गर्न सकिनेछ, थप सहयोगका लागी सम्बन्धित निकायमा सिफारिस गर्न सकिनेछ ।

१२. अनुगमन तथा निरीक्षण सम्बन्धी व्यवस्था: (१) नगरपालिका वा तोकिएको निकायले आवश्यकतानुसार समय समयमा होम स्टे व्यवस्थापन तथा संचालन समितिका कार्यहरू तथा प्रत्येक होम स्टेको अनुगमन तथा निरीक्षण गर्नु पर्नेछ ।

(२) नगरपालिका वा तोकिएको निकायबाट हुने अनुगमन तथा निरीक्षणका क्रममा तोकिएको मापदण्ड पूरा नगर्ने होम स्टेलाई मनासिव माफिकको म्याद दिई मापदण्ड पूरा गर्न लगाउनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको म्यादभित्र पनि मापदण्ड कायम गर्न नसकेका होम स्टेलाई खारेज गर्न सकिनेछ ।

(४) कुनै होम स्टे संचालकले मापदण्ड पालना नगरेको वा सो सम्बन्धी गुनासो आएमा नगरपालिकाबाट कुनै पनि समयमा निरीक्षण गरी आवश्यक निर्देशन गर्न सक्नेछ । सो निर्देशनको पालना गर्नु होम स्टे संचालकको कर्तव्य हुनेछ ।

(५) होम स्टे व्यवस्थापन समिति वा संचालकले होम स्टे प्रवर्द्धन तथा व्यवस्थापनका लागि कुनैपनि प्रकारको सहयोग लिनु पर्ने भएमा नगरपालिकाबाट स्विकृति लिनु पर्नेछ ।

१३. नवीकरण: (१) सामुदायिक तथा नीजि होम स्टे सञ्चालकले देहाय बमोजिमको कागजात संलग्न गरी हरेक वर्ष होम स्टे नवीकरणको लागि वडा कार्यालयमा व्यवसाय करको भुक्तान गरि नवीकरण गर्नु पर्नेछ ।

(क) नवीकरण अवधिसम्मको लेखा परीक्षण प्रतिवेदन र होम स्टेले पर्यटकलाई प्रदान गरेको सेवाको विवरण,

(ख) सामुदायिक होम स्टेको हकमा होम स्टे व्यवस्थापन तथा संचालक समितिको प्रगति प्रतिवेदन (पर्यटन पूर्वाधार विकास कार्यक्रम संचालन गरेको भए सो को समेत प्रगति विवरण)

१४. प्रचार प्रसार तथा बजारीकरण: होम स्टेको होर्डिङ्ग बोर्ड, साइनबोर्ड, ब्रोसियर, पोष्टर, सिडी जस्ता प्रचार प्रसारका सामग्रीहरूको उत्पादन, वेभसाइट, पत्रपत्रिका, रेडियो, टेलिभिजन, उत्सव, मेला, महोत्सव, गैरआवासीय नेपालीसँगको सहकार्य, टुर अपरेटर तथा पत्रकारहरूलाई परिचयात्मक भ्रमण, भ्रमण प्याकेजको निर्माण तथा बिक्री जस्ता कृयाकलापहरू पर्यटन सम्बन्धी कार्यालय तथा संस्था र नगरपालिका, नीजि क्षेत्रका ट्राभल तथा ट्रेकिङ्ग एजेन्सीसँग सहकार्य गरी होम स्टेको प्रचार प्रसार तथा बजारीकरण गर्न सक्नेछ ।

१५. विविध: (१) नगरपालिका भित्रका प्रसिद्ध धार्मिक तिर्थस्थलमा दर्शनको लागि आउने दर्शनार्थी तथा तीर्थालुहरू एवं जैविक क्षेत्रको अवलोकन गर्न आउने पर्यटकको वसोवास र खानपीनको वन्दोवस्त मिलाउन होम स्टे संचालनको लागि स्थानीय समुदाय समेतको सहभागितामा अनुरोध भएमा निश्चित समयको लागि व्यवस्थापन अनुमति दिन सकिनेछ ।

(२) होम स्टेमा ट्राभल एजेन्सी मार्फत आउने पर्यटकको बीमा गराउने जिम्मेवारी सम्बन्धित ट्राभल एजेन्सीको हुनेछ । व्यक्तिगत रूपमा आउने पर्यटकको हकमा विमा गर्ने जिम्मेवारी सम्बन्धित पर्यटकको नै हुनेछ ।

(३) होम स्टे संचालन गर्ने संचालकले प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम नेपाल राष्ट्र बैङ्कको पूर्व स्वीकृति लिएर मात्र विदेशी मुद्राको कारोवार गर्नु पर्नेछ ।

(४) होम स्टे संचालन सम्बन्धी आधारभूत तथा विशिष्टिकृत तालिम विभिन्न संघ सस्था र कार्यालयको समन्वयमा प्राप्त गर्न सकिनेछ ।

(५) पर्यटकीय गतिविधिमा नै असर पर्ने गरी नाजायज काम ठगी, चोरी, महिला हिंसा र अमानबीय व्यवहार गरेको भनी कुनै पर्यटकबाट निवेदन पर्न आई सो कसुर ठहर भएमा वा अनुगमनको क्रममा प्रमाणित भएमा त्यस्तो नीजि होम स्टे वा सामुदायिक होम स्टेको सदस्यलाई पुनः होम स्टे संचालन गर्न नपाउने गरी निजको दर्ता खारेज गर्न सकिनेछ ।

१६. बचाउ

क) यसमा उल्लेख नभएका अन्य व्यवस्था नगर कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।

ख) नगर कार्यपालिकाबाट यो कार्यविधिमा समयानुसार परिमार्जन गर्न सकिनेछ ।

ग) यस कार्यविधिको व्याख्या नगर कार्यपालिकाले गर्नेछ ।

अनुसूची – १

(दफा ४ को उपदफा (१) संग सम्बन्धित)

होम स्टे दर्ताका लागि दिइने निवेदन

श्री राजापुर नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
....., बर्दिया ।

म/हामीहरुले वडा नं.टोल/गाउँमा संचालन गर्न लागेको
..... होम स्टेलाई होम स्टे संचालन कार्यविधि, २०७६ बमोजिम
सामुदायिक/निजी होम स्टेको रूपमा दर्ता गरी पाउन निवेदन गर्दछु/गर्दछौं।

होम स्टे संचालन कार्यविधि निर्देशिका, २०७६ को अधिनमा रही आफ्नो होम स्टे
संचालन गर्नेछौं।

संलग्न कागजात:

१. होम स्टे संचालन गर्ने निवेदकको नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि ।

२. होम स्टे संचालन गर्ने प्रत्येक घरधनीको जग्गा धनी प्रमाण पूर्जा वा पैतृक सम्पत्ती झल्कने प्रमाण वा मञ्जुरनामा तथा भाडामा लिएको भए सो को संज्ञौताको प्रतिलिपि वा स्थायीरूपमा बसोबास गरेको भनि वडा कार्यालयको सिफारिस।
३. प्रत्येक घरधनीले होम स्टे संचालन गर्न मञ्जुर गरेको कागजात सहित होम स्टे व्यवस्थापन तथा संचालक समितिको निर्णयको प्रतिलिपि।
४. व्यवस्थापन समिति गठन तथा दर्ता गर्ने सम्बन्धी स्थानीय भेलाको निर्णय।
५. सम्बन्धित वडाको सिफारिस।
६. प्रशिक्षण लिएको भए सो प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि।
७. होम स्टे संचालन सम्बन्धि विनियम।

होम स्टे (दर्ता हुने व्यक्तिहरूको) विवरण।

क्र.स.	संचालकको नामथर	ठेगाना
१.		
२.		
३.		
४.		

नोट: सामुदायिक होम स्टेको हकमा होम स्टे व्यवस्थापन तथा संचालन समितिको अध्यक्ष वा अधिकार दिएको व्यवस्थापन समितिको सदस्यले निवेदन दिनु पर्नेछ।

निवेदकको नामथर:

ठेगाना:.....

मिति:.....

अनुसूची-२

(दफा ४ को उपदफा (२) र दफा ५ को उपदफा (२) संग सम्बन्धित)

होम स्टे संचालनका आधारभूत मापदण्ड

१. होम स्टेका लागि घर, कोठा र बिस्तारा:

(क) सहज पहुँचका लागि बाटोको प्रबन्ध भएको, घरहरू मौलिक संस्कृती झल्कने र हावा हुरी, जंगली जनावर आदिबाट सुरक्षित हुनुपर्ने, खुला, हिलो तथा धुलो रहित सफा सुगंध हुनु पर्नेछ।

(ख) होम स्टेमा पाहुनाका लागि कम्तीमा एउटा अलग्गै कोठा हुनु पर्नेछ।

- (ग) होम स्टे संचालन गर्ने एक घरमा बढीमा ४ कोठा पर्यटकका लागि छुट्याउन सकिनेछ ।
- (घ) एउटा कोठामा बढीमा २ वटा मात्र ओछ्यान रहनुपर्नेछ । ओछ्यान कम्तीमा ६.५ फिट लम्बाई र ३ फिट चौडाईको हुनु पर्नेछ ।
- (ङ) भुईमा कार्पेट वा राडी वा सफा गुन्दी ओछ्याएको हुनु पर्नेछ ।
- (च) ढोकामा खुट्टा पुछ्ने बोरा वा डोरम्याट भएको हुनु पर्नेछ ।
- (छ) नरम खालको सेतो तन्ना भएको र सेतै खोल भएका ओढ्नेको व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।
- (ज) भित्तामा वा ढोकाको पछाडि पट्टि लुगा झुण्ड्याउने व्यवस्था भएको हुनु पर्नेछ ।
- (झ) कोठामा विजुली बत्ती का अतिरिक्त वैकल्पिक उर्जा समेतको व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।
- (ञ) सुत्नेकोठामा धुवाँ आउने हुनु हुँदैन । भान्सा कोठा र भत्र्याङ्ग कोठा पर्यटक सुत्ताउनका लागि प्रयोग हुनु हुँदैन ।
- (ट) सुत्ने कोठामा धार्मिक, सास्कृतिक परम्परा, जैविक विविधता झल्कने खालका तस्विरहरु राख्नु पर्नेछ ।
- (ठ) फोहोर फाल्ने एउटा टोकरी (डस्टवीन) को व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।
- (ड) प्रत्येक पाहुनाका लागि एकजोर चप्पलको व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।
- (ढ) भित्तामा एउटा अर्धकद देखिने ठूलो ऐना झुण्डाएको हुनु पर्नेछ ।
- (ण) सम्भव भएसम्म सुत्ने कोठामा चिया टेबल राख्नु राम्रो हुनेछ ।
- (त) सम्भव भएसम्म सुत्ने कोठामा २ वटा कुर्सी राख्नु राम्रो हुनेछ ।
- (थ) पर्यटकले देख्ने ठाउँमा त्यस होम स्टेका फरक खालका विशेषता र धार्मिक, ऐतिहासिक तथा रमणीय स्थानको बारेमा जानकारी दिने बोर्ड राख्नु राम्रो हुनेछ ।
- (द) पर्यटकले पालना गर्नु पर्ने अनुसूची-४ बमोजिमका आचार संहिता प्रष्ट देखिने गरी उपयुक्त स्थानमा टाँस्नु पर्नेछ र सो आचार संहिताको बारेमा पाहुनालाई शुरुमै जानकारी दिनु पर्नेछ ।
- (ध) मेनुमा उल्लेख भए बाहेकका अन्य क्रियाकलाप/सेवामा पर्यटकहरुलाई अतिरिक्त शुल्क तिर्न बाध्य पार्न हुँदैन ।

२. शौचालय र स्नान घर:

- (क) सुविधायुक्त र सफा शौचालय हुनु पर्नेछ ।
- (ख) होम स्टे संचालन गर्ने घर वा समुदायले नुहाउनका लागि सुविधायुक्त र सफा स्नान घरको व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।
- (ग) स्नान घरमा पानीको बाल्टी, मग, सावुन, रुमाल आदि आधारभूत वस्तुहरु हुनु पर्नेछ ।

३. भान्सा कोठा र खाना खाने व्यवस्था:

- (क) पाहुना राख्ने घर/कोठा नजिक गाई भैसी अथवा भेडा बाख्रा, सुगुर, कुखुरा आदि वाध्र वा पाल्न पाइने छैन ।
- (ख) धेरै धुवाँ नहुने भान्सा (उन्नत वा सुधारिएको चुलो) भएको हुनु पर्नेछ ।

- (ग) पानीको सुविधा मिलाउनु पर्ने र खाने पानी फिल्टर गरेर वा उमालेर मात्र दिने गर्नु पर्नेछ।
- (घ) स्थानीय खानाका परिकारहरूलाई स्वस्थकर ढंगले पकाउने र खुवाउने प्रवन्ध हुनु पर्नेछ।
- (ङ) सानो डाइनिङ्ग टेबलको पनि प्रवन्ध भए राम्रो हुनेछ ।
- (च) खानाको परिकारको विवरण तथा मूल्य निर्धारण गरिएको मेनु भएको हुनु पर्नेछ ।

४. स्वास्थ्य, सरसफाई तथा सुरक्षा:

- (क) वास वस्त्रे कोठा तथा सुत्ने विस्तारामा किरा, लामखुट्टे आदिबाट सुरक्षित भएको हुनु पर्नेछ।
- (ख) सामुदायिक रुपमा प्राथमिक उपचारको व्यवस्था हुनु पर्ने, खुला नाली र ढल नभएको हुनु पर्नेछ।
- (ग) वातावरण मैत्री कृषि, पर्यटन क्रियाकलाप, पर्यटकीय सम्पदाहरूको संरक्षण, सार्वजनिक शौचालयको व्यवस्था, फूलबारी र बृक्षारोपण गरी हरियाली हुनु पर्नेछ ।
- (घ) पर्यटककालागि सेनेटरि प्याड र सोको व्यवस्थापन गर्ने ठाउँ भएको हुनुपर्नेछ ।

अनुसूची-3
(दफा ४ को उपदफा (3) संग सम्बन्धित)
होम स्टे दर्ता प्रमाणपत्र
राजापुर नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
....., बर्दिया

प्रमाणपत्र संख्या:

मिति:.....

होम स्टे संचालन प्रमाणपत्र

..... लाई होम स्टे संचालन कार्यविधि, २०७५ मा व्यवस्था भए अनुसार सामुदायिक / नीजि होम स्टेका रुपमा दर्ता गरी यो प्रमाणपत्र प्रदान गरिएको छ ।

- १) सदस्यको नाम:
- २) ठेगाना:
३. अवधि:

HOME STAY OPERATION CERTIFICATE

..... Homestay is registered / renewed as a Community /Private Homestay under Homestay Operation Procedures, 2075 B.S.

1. Name of the owner:
2. Address of the owner:
3. Valid up to:

शर्तहरू

- व्यवस्थापन तथा संचालन समितिसंग समन्वय गरी पर्यटकहरूलाई बसोबासको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।
- चलन चल्तीको वा निर्धारित मूल्यभन्दा बढी मूल्य लिनु हुदैन ।
- स्थानीय सामाजिक सांस्कृतिक वातावरणलाई असर पर्ने खालका क्रियाकलापहरू गर्नु गराउनु हुदैन । यो प्रमाणपत्र तथा अनुसूची-४ बमोजिमको आचार संहिता सबैले देख्ने स्थानमा राख्नु पर्नेछ ।
- व्यवस्थापन तथा संचालन समितिसंग समन्वय गरी प्रत्येक वर्ष प्रतिवेदन बुझाउनु पर्नेछ ।
- यो प्रमाणपत्र एक एक वर्षमा नविकरण गराउनु पर्नेछ ।

अनुमतिपत्र प्रदान गर्ने अधिकृतको

नाम:.....

दर्जा: दस्तखत:.....

मिति:.....

अनुसूची - ४

(दफा ९ को उपदफा (३) खण्ड (ढ) संग सम्बन्धित)

Code of Conduct for the Visitors (आचार संहिता)

The home Stay visitors are expected to abide the following points:

पर्यटकहरूले निम्न लिखित आचार संहिताको पालना गर्नु पर्नेछ

1. Do not pressure the owner for food, beverage and facilities not available at home stay (होम स्टेमा उपलब्ध हुन नसके खाना, पेय पदार्थ र सुविधा बारे संचालकलाई दबाव दिन पाइने छैन) ।
2. Do not disturb people at home or outside (होम स्टे र छिमेकीलाई असर पर्नेगरी होहल्ला गर्न पाइने छैन) ।
3. Do not offer anything to the people beyond one's capacity (होम स्टे संचालकको क्षमता बाहिरको सेवा सुविधा माग गर्न पाइने छैन) ।
4. Beware of doing any behavior (such as sexual activities or sexual harassment) which is impermissible to the local socio-cultural values (सामाजिक मूल्य मान्यता, धर्म संस्कृतिको हिसावले नपच्ने ब्यवहार, गतिविधी, यौनजन्य हिंसा गर्न पाइने छैन) ।
5. Respect to the rites and rituals of the local people; wear such clothes that are permissible to the community (स्थानीय समुदायको रिति रिवाजलाई सम्मान गर्नु पर्नेछ। र समुदायमा सहज हुने कपडाहरू लगाउनु पर्नेछ) ।
6. Do not impress the owner or other people for doing immoral or illegal activities; respect to the household routine for entrance and exit (अनैतिक र गैरकानुनी क्रियाकलाप गर्न समुदायलाई दबाव दिन हुँदैन) ।
7. Supply and use of narcotics or any forms of psychotropic drugs at home or outside is strictly prohibited (कुनै प्रकारका लठ्याउने प्रकारका लागु पदार्थहरू प्रयोग गर्न र विक्रि वितरण तथा ओसार पसार गर्न सख्त मनाही छ) ।
8. Respect to the biodiversity and ecology of the environment (जैविक विविधता र वातावरणीय परिस्थितिलाई सम्मान गर्नुहोस) ।